

Dosarul nr. 2r-203/23
2-22139222-01-2r-16052023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă (jud. O. Ciocîrtă-Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, G. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Simion Bolozan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Simion Bolozan cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente,

împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Simion Bolozan împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2022, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Simion Bolozan cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente (f. d. 1-2).

Prin hotărârea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină.

A fost încasată de la Simion Bolozan în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anul 2022 în mărime de 4 056 de lei, penalitatea legală în mărime de 685,46 de lei, iar în total suma de 4 741,46 de lei.

A fost încasată de la Simion Bolozan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei, de care a fost scutit reclamantul potrivit legii la depunerea acțiunii (f. d. 31, 37-40).

La 23 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Simion Bolozan a declarat apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f. d. 44-45, 50).

Prin încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Simion Bolozan împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f. d. 55-58).

La 21 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Simion Bolozan a declarat recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, repunerea în termenul de declarare a apelului, examinarea în fond a cauzei (f. d. 69-71, 76).

În motivarea recursului, Simion Bolozan a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, considerând-o pasibilă de a fi casată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților, la 24 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la actele cauzei (f. d. 59), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 aprilie 2023 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea

în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 15 decembrie 2022, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești tot la 15 decembrie 2022.

La 22 decembrie 2022, Simion Bolozan a recepționat copia dispozitivului hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 36).

La 23 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Simion Bolozan a depus cerere prin care a solicitat redactarea integrală a hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă (f. d. 34-35).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, a fost depusă de către Simion Bolozan, prin intermediul oficiului poștal, la 23 ianuarie 2023, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 21 februarie 2023, corect a restituit cererea de apel depusă de Simion Bolozan împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 15 decembrie 2022, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 16 decembrie 2022, ultima zi a termenului fiind data de 14 ianuarie 2023 (zi de sâmbătă).

Dat fiind faptul că data de 14 ianuarie 2023 a fost zi de sâmbătă, iar data de 15 ianuarie 2023 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civile, ultima zi de depunere a apelului se constată a fi 16 ianuarie 2023, ca următoarea zi lucrătoare.

În context, instanța de apel justificat a reținut că Simion Bolozan a declarat apelul peste termen.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă, apelantul/recurentul n-a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Simion Bolozan ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Simion Bolozan n-a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, deși Simion Bolozan în cererea de recurs a solicitat repunerea în termen a apelului, la această etapă solicitarea dată este una depășită, având în vedere că competență de a examina cererea de repunere în termen a apelului este instanța de apel, fapt ce rezultă expres din prevederile art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Simion Bolozan.

Se menține încheierea din 21 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină împotriva lui Simion Bolozan cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni